

JE PIJP AAN MAARTEN GEVEN

persoonlijke beleving van <dood gaan & bijbehorende erfeniskwesties> in mijn leven

19 juni 2016:

dag van de rusteloze zoeker naar stilte: de Missaalheilige Romuald van Ravenna † 1027 die kluisenaar werd nadat hij zijn vader een moord had zien plegen. Tevens de start van de voorbereidingen van de feestelijkheden van Mozambique's --in 1975 verkregen-- onafhankelijkheid van Portugal

Gerard B. Kosse

ALS DE DOOD...

Vanaf het moment dat ik in 1971 ging samen wonen met mijn geliefde --dus met Bob Turnier die de Haïtiaanse nationaliteit had en als banneling in New York studeerde-- was ik **als de dood voor het idee dat ik eerder de ogen zou sluiten dan hij**. Ik was daarbij niet zozeer bang voor het feit dat Magere Hein me zou komen halen, maar wel voor het idee wat er met mijn buitenlandse man zou gebeuren als ik er niet meer was. Als immigrant was hij immers veel en veel minder dan ik op de hoogte van de hypocriete Nederlandse wetgeving waar het erfeniskwesties en verblijfsvergunningen betrof voor bi-nationale homostellen. Het kwam er in de jaren 70 nog op neer dat hij *geen enkele aanspraak* zou kunnen maken op mijn bezittingen of een voortdurend verblijf nadat ik mijn laatste adem zou hebben uitgeblazen.

VOORZORGSMAATREGELEN

Om Bobs uitzetting met een paar jaar te vertragen in het geval ikzelf eerst zou gaan hemelen, bood ik hem op 5 december 1971 in New York **een zelf bedacht 'huwelijkscontract'** aan¹ toen we hadden besloten om in Nederland te gaan samenwonen. Op de foto hiernaast heeft Bob zojuist de pen ter hand genomen om onze overeenkomst te tekenen. Daarmee zou hij gelijke rechten krijgen in onze Amsterdamse woning. Bovendien garandeerde dit document dat hij altijd zichzelf kon zijn en zich niet van mij afhankelijk hoefde te voelen. Immers, als onze relatie onverhoopt geen succes mocht blijken, dan werd Bobs financiële positie nog lang genoeg gegarandeerd om een nieuwe lover te vinden of anderszins een toekomst op te bouwen in het door hem zo gewaardeerde Nederland. In juli 1973 zette notaris Van der Laan ons document om naar een <Verblijvingsbeding>. Toen bleek hem namelijk dat ik inderdaad een gaatje in de bestaande wetgeving had ontdekt om *een beetje* rechtszekerheid te verkrijgen.

ALLETWEE DE HOEK OM?!

Onze jarenlange strijd voor het verkrijgen van een vestigingsvergunning voor Bob maakte ons pijnlijk duidelijk dat de buitenlandse gay partner uiteindelijk altijd aan het kortste eind zou trekken. *Als ik het hoekje zou omgaan*, dan zou mijn vriend binnen de kortste keren het land worden uitgezet -- zonder een cent op zak. Bovendien naar Haïti! Het land waar de helft van Bobs Turnier-familie was geëxecuteerd omdat ze betrokken waren geweest bij een coup tegen dictator Duvalier. Het risico dat *hij daar dan aan zijn einde zou komen*, was niet denkbeeldig. Pas in 1977 kwam er amnestie. En na dat jaar daagde er voor ons steeds meer licht. Gedurende de jaren 80 werd het namelijk mogelijk om een **samenlevingscontract** bij de notaris te sluiten. Zo'n document regelt de vermogensrechtelijke verhouding en de gemeenschappelijke huishouding redelijk goed en was bijna gelijkwaardig aan hetgeen het burgerlijk (homo)huwelijk realiseert vanaf 2001.

Helaas was Bob toen al 10 jaar dood. En het kostte mij en het internationale Notariskantoor Nauta Dutilh bijna 3 jaar juridisch werk om *ons* huis (dat ik per testament in zijn geheel erfde!) ook echt op mijn naam geregistreerd te krijgen. **Bovendien bleek het onmogelijk om aanspraak te maken op een ABP-nabestaandenpensioen.** Dit ondanks het feit dat Bob al vanaf 1975 als leraar Engels (o.a. op een HTS en een HEAO) wel altijd de verplichte premie voor die voorziening had afgedragen. Het ABP hield tot in 1994 namelijk haar discriminerende poot stijf en keerde dus aan flikkerpartners *geen* weduwnaarspensioen uit. Maar toenmalig doortastend PVDA-minister Ien Dales kreeg dit Pensioenfonds uiteindelijk toch ook op de knieën -- als laatste. Alle andere Fondsen hadden dit al uit eigen beweging gedaan. Echter, de nieuwe ABP-regeling bleek alleen te gelden voor partners van homo's die *na* dat jaar hun laatste snik gaven...

OVER MIJN GRAF HEEN REGEREN

Met een wat meewarige glimlach om mijn eigen zorgzaamheid en bemoeizucht kijk ik momenteel terug op het feit dat ik vanaf het eerste jaar dat ik ging samenwonen een **urgentie-dossier** had klaar liggen voor de mij overlevende partner. Die verzegelde file bevatte allerlei instructies, aanwijzingen en documenten die er voor moesten zorgen dat mijn achterblijvende geliefde zo comfortabel mogelijk de nalatenschapskwesties zou kunnen regelen en zijn eigen verblijf in Nederland zeker kon stellen. Elke twee à drie jaar maakte ik er een update van. Met andere woorden: **Vanonder de groene zoden** dacht ik mijn eigen nalatenschap te kunnen regelen en aan zijn leven richting te kunnen geven..... Met de beste bedoelingen, maar me niet realiserend dat Bob dit zélf veel beter zou kunnen dan ik me zelfs maar kon voorstellen. Als rechtgeaarde Mulat uit Haïti belichaamde hij immers iets wat we meestal aanduiden als 'levenskunst'!

NAAR DE ANDERE WERELD VERHUIZEN

Pas eind 1987 leerde ik het af om over mijn graf heen te willen reiken. Knap laat, zou ik nu zeggen. Maar ik realiseerde me mijn **onzekerheid ten opzichte van het bestaan** van mezelf en van mijn partner pas toen we volop bezig waren met het idee om naar de andere wereld te gaan verhuizen. Om misverstand te voorkomen:

niet door de eeuwigheid in te gaan, maar door ons te gaan vestigen in West Afrika waar ik pas goede vrienden had gemaakt. Door die nieuwe vrienden had ik geleerd dat **<nu ervaren en bewust leven>** veel belangrijker is dan me zorgen maken voor de dag van morgen. Hierboven zag je foto's uit die tijd. Ze werden genomen voor de toegangsdeur van het gastenverblijf op de Koninklijke Compound van mijn toen kersverse Togolese vriend Togbui Noel Adjallé Dadzie, de Erfprins van het Ewé vorstendom Lomé in Togoⁱⁱ Hij bleek een liefdevolle echtgenoot te zijn voor zijn 7 wettige vrouwen en een attente, stimulerende minnaar voor een hele serie jongedames die dol op hem waren. Mijn nieuwe vriend opende in dat jaar mijn ogen voor het feit dat **het leven alleen nu geleefd kan worden -- en wel op je eigen manier!** Vandaar zijn radicale bevraging en tentatieve bijsturing van mijn opvattingen inzake seksualiteit en liefde. Ondanks mijn jarenlange ervaring met Haïtianen en andere zwarten uit het Caribisch Gebied en de USA, bleek het voor mij in 1987 namelijk nog moeilijk om te wennen aan het feit dat ik twee jonge jongens kreeg toebedeeld wiens enige taak eruit bestond de deur voor mij te openen en te sluiten -- dag en nacht. Maar vooral nieuw was het feit dat die twee bedienden me beleefd maar ronduit en voor iedereen hoorbaar vroegen naar de naam van de jongeman of jonge vrouw die mij die nacht gezelschap zou komen houden. Ongenode gasten en onbekende kandidaten voor mijn persoonlijke aandacht zouden ze uiteraard weren. Het kwam niet eens bij ze op dat ik helemaal niemand had 'besteld' ...! Een wereld van verschil. Ik leerde er veel van!

HET ROER OM

Van onze emigratieplannen kwam niet veel terecht. Zoals eerder al gezegd in andere bijdragen, maakte Bobs terminale aids-ziekte een einde aan al onze plannen. Maar juist toen bleek des te meer hoe waardevol de Afrikaanse levensles was voor ons beiden: Door verder te gaan met bewust leven..... konden we blijven genieten van elkaar en van onze vrienden. Zo konden we elkaar blijven inspireren tijdens Bobs Laatste Dagen en ons Afscheid van Elkaarⁱⁱⁱ. **HET WERD ZO BOBS ERFENIS DIE ME EEN NIEUW LEVEN GAF.**

De 23 jaar jongere **Yves EDGARD gaf mijn leven vanaf 1994 weer een nieuwe koers!** Ik hoop nog talrijke keren getuige te zijn van de manier waarop hij elke decembermaand traditiegetrouw zeven dagen achter elkaar smult van kreeft, schaaldieren, oursins en andere zeemonsters -- Zoals hierboven is te zien, zijn we dan beiden uitgedost in de bonte kleuren van zijn tropische geboorte-eiland Martinique; een paradijselijke plek die hij inruilde voor *openlijk gay* samenleven met mij...!

ALS JE HET TIJDELIJKE MET HET EEUWIGE VERWISSELT

We hopen meestal dat we een **uniek, blijvend spoor** nalaten als we onze laatste adem uitblazen. Maar is dat wel zo? Ik probeerde die vraag voor mezelf te beantwoorden door na te gaan wat ik me bijvoorbeeld nog herinner of wat ik nog bezit van mijn eigen opa. Dat viel behoorlijk tegen! Mijn reminiscentie-oogst vult nauwelijks een A-viertje! En dit zal bij de meeste leeftijdsgenoten niet veel anders zijn, zo neem ik aan. De vraag die zich opdringt is daarom *waarom* we zo graag een mooi spoor willen nalaten. Waar verlangen we zo naar?

LEVEN NA MIJN DOOD

Hoe meer ik omging met mensen in de zogeheten Derde Wereld, hoe meer ik tot het inzicht kwam dat ons **westers politiek-maatschappelijk klimaat wordt verstikt** door de wurgende greep die economische groei, individualisme, angst en behoefte aan zekerheid erop hebben. Ik zou graag vernemen hoe mijn voormalige Ludger klasgenoten dit ervaren. Wat ikzelf vooral om me heen zie bij stadse leeftijdsgenoten die zich net als ik typeren als <seculiere mensen>, is een doorgaande slijtage van morele waarden en een onberedeneerd, naïef <geloof in 'niets'>. Saamhorigheid, kunst en filosofische vragen lijken nauwelijks van belang. Men is gehaast en gejaagd bezig met <gelukkig zijn> -- omdat het nu nog kan en dus ook moet...! Immers, zo luidt de redenering, als je tijd is gekomen, dan houdt alles op. Dan leg je het moede hoofd neer en is er niets meer. Er is immers geen leven na de dood. Of toch wel?

AFORISMEN OVER DE DOOD

Op Wikipedia kun je nalezen dat aforismen korte, bondige uitspraken zijn die vaak grappig, paradoxaal of absurd aandoen maar een wijze boodschap behelzen. Veel Afrikaanse volkeren zijn er dol op. Wat vind je bijvoorbeeld van de volgende uitspraken die je ook in West Afrika op straat kunt horen:

- *Wie sterft voor hij sterft, sterft niet wanneer hij sterft
- *De dood is een adembenemende gebeurtenis
- *Alleen de rijken genieten van hun innerlijke dood
- *Je dood is duur. Hij kost je je leven!
- *Alleen je dood duurt eeuwig!
- *Je echte waarde blijkt pas na je dood
- *Onze dode voorouders lieten jou het leven na
- *Alleen als je leven je lief is, ben je niet dood
- *Je erft je dood -- dat is zeker!

UITDAGENDE UITNODIGING

Zullen we op onze alumni *website* of in ons clubblad *Hilversum 3* eens onze individuele visie op ons levenseinde en onze eventuele overgang naar het onbekende uit de doeken doen? Willen de twee Geestelijken van onze Ludgerjaargang 1962-1967, Anton de Vries & Hans Hermans, daarbij het voortouw nemen?

NOTEN

ⁱ ZELF BEDACHT 'HUWELJKSCONTRACT' EN DE DAAROP VOLGENDE CONTRACTEN VOOR MEER RECHTSZEKERHEID:

Belangstellenden kunnen van mij een digitale bundel <BOB'S BIOGRAPHIC DOCUMENTS> verkrijgen zonder kosten. Alle testamenten en de latere samenlevingscontracten zijn hier ook in opgenomen. De genoemde stukken zijn resp.de documenten 76 en 137.

ⁱⁱ HAALBAARHEIDSONDERZOEK TIJDENS EEN VELDSTUDIE IN WEST AFRIKA:

Ik refereer hier aan de vriendschap die ontstond tijdens een zakelijke reis naar Ghana, Togo en Benin in oktober 1987. Dit vond plaats binnen het kader van een Oriëntatie-studie over de mogelijkheden om Nederlandse Onderwijsresearchers in te zetten binnen het kader van Ontwikkelingssamenwerking. Dergelijke klussen maakten deel uit van mijn nieuwe Portefeuille <Policy Planning & International Relations> bij mijn werkgever, de Stichting Voor

Onderzoek van het onderwijs (SVO). *Vergeleken met Nederland bleken de CULTUURVERSCHILLEN enorm. Vooral als het ging om zaken als innerlijke beschaving, saamhorigheid, empathie, tolerantie, religiositeit en bewust leven. Op al die zaken scoorden de betweterige Hollanders ongetwijfeld veel lager dan hun Togolese tegenhangers. Echter, dat zou veel Nederlanders (en andere Westerlingen) niet eens opvallen. Onderdanen van Rijke Landen laten zich vaak verblinden door schrijnende armoede, ongelijke welvaartsverdeling, andere waardenpatronen en de eigen superioriteitswanen. Te vaak neigen ze er dan toe om als universele ‘remedie voor alle ellende’ hun eigen economisch maatschappij model op te dringen aan het minder hebzuchtige deel van de wereldbevolking. Op grond van die overwegingen trof ik gelukkig voldoende feitenmateriaal aan om mijn werkgever ervan te overtuigen dat de meeste Nederlandse onderzoekers voor het bedoelde onderwijs-ontwikkelingswerk pertinent ongeschikt waren!*

iii **AFSCHEID VAN HET LEVEN EN VAN ELKAAR:**

Meer hierover in mijn bijdrage aan onze alumni website www.postvakh3.nl -- Met name verwijs ik naar <AFSCHEID VAN ELKAAR: EVEN REALISTISCH STIL STAAN BIJ ONS NADEREND AFSCHEID VAN ELKAAR OF VAN ONS EIGEN LEVEN>: <http://www.postvakh3.nl/afscheidgbk.pdf>

